

VŠE NOR SKY

zpravodaj

březen 2022

číslo 1

ročník LIX

Informace z úřadu

ZŠ a MŠ Josefa Kubálka

Knihovna

Příroda Všenor

Příběh ztracených obrazů

Události ve Všenorech

Středisko volného času

INFORMACE Z ÚŘADU

■ KONTAKTY A ÚŘEDNÍ HODINY OÚ

Adresa: U Silnice 151, 252 31 Všenory
Datová schránka r3qaw5f
Epodatelna: e-podatelna@vsenory.cz
Email: obec@vsenory.cz
Telefon: 257 711 010
Web: https://www.vsenory.cz

Úřední hodiny:

Pondělí: 8.00–12.00, Úterý: ZAVŘENO
 Středa: 8.00–12.00 13.00–18.00
 Čtvrtek: 8.00–12.00, Pátek: ZAVŘENO
 Do úřadu prosím vstupujte jen s respirátory. Děkujeme.

Kontaktní osoby

Markéta Mulíčková, marketa.mulickova@vsenory.cz
 Jana Petrášková, jana.petraskova@vsenory.cz
 Mgr. Mariya Revta, mariya.revta@vsenory.cz

Starosta obce: Ing. Roman Štěrba

Tel.: 257 711 189

Email: starosta@vsenory.cz

Místostarostka obce: Mgr. Alena Sahánková

Email: alena.sahankova@vsenory.cz,
 mistostarosta@vsenory.cz

■ DŮLEŽITÁ TEL. ČÍSLA A KONTAKTY

Jednotné evropské číslo tísňového volání: **112**

Hasiči: **150**

Záchranná služba: **155**

Policie ČR: **158**

Městská policie: **156**

Městská policie Řevnice: **775 718 588**

Policie ČR, obvodní oddělení Řevnice: **974 882 740**

GasNet – hlášení poruch plynu: **737 210 851, 1239**

Aquaconsult – hlášení poruch vodovodu a kanalizace:

251 642 213 (v prac. době), **724 005 900**

Elektroštika – hlášení poruch veřejného osvětlení
 ve Všenorech: **731 549 643**

ČEZ Distribuce a. s. – hlášení poruch el. sítě: **800 850 860**

CETIN a. s. – hlášení poruch telekomunikační sítě: **238 461 111**

Krajská správa a údržba silnic Stř. kraje – dispečer zimní
 údržby: **723 353 179**

■ LÉKAŘSKÁ SLUŽBA PRVNÍ POMOCI

Fakultní nemocnice Motol, V Úvalu 84/1, Praha 5

Pohotovost pro dospělé: **224 438 590**

Pohotovost pro děti: **224 433 652 – 653**,

urgentní příjem: **224 433 650**

■ PŘEVOZ NEMOCNÝCH

Trans Hospital: **257 721 777**, Mařákova 1080, Řevnice

■ PRAKTICKÝ LÉKAŘ PRO DOSPĚLÉ

MUDr. Petroušová, ordinace Všenory: **728 329 219**

■ PEČOVATELSKÁ SLUŽBA ŘEVNICE 739 571 947

■ LINKA SENIORŮ 800 200 007

Anonymní bezplatná služba pro seniory a pečující osoby:
 pondělí – pátek 8–20 h.

■ SENIOR TAXI

(www.zelenyostrov.eu) **720 971 125** – dovoz a doprovod
 k lékaři, do obchodu a na úřad

■ POHŘEBNÍ SLUŽBA ŘEVNICE 603 828 934

■ POŠTA VŠENORY 273 136 212

■ OBČANSKÉ PRŮKAZY A CESTOVNÍ DOKLADY

Praha 2, Podskalská 19: **221 982 822**

Černošice, Karlštejská 259: **221 982 526**,

pro imobilní občany: **601 378 507**

■ STAVEBNÍ ÚŘAD PRO VŠENORY

ref. Ing. Iveta Radovnická: **257 711 402, 724 520 610**

Email: stavebniurad@dobrichovice.cz

Adresa: Vítova 61, 252 29 Dobřichovice

■ MATRIČNÍ ÚŘAD PRO VŠENORY

257 712 478, 605 205 478

Email: matrika@dobrichovice.cz

Adresa: Vítova 61, 252 29 Dobřichovice

■ KRIZOVÉ LINKY

Rosa centrum pro týrané a osamělé ženy: **602 246 102**

Centrum pro osoby ohrožené domácím násilím –

nonstoplinka: **283 892 772**, info@acorus.cz, www.acorus.cz

Bílý kruh bezpečí – nonstop linka pro oběti kriminality
 a domácího násilí: **257 317 110**

■ ŽIVOT 90

komplexní pomoc seniorům, nonstop linka důvěry:

800 157 157, email: seniortelefon@zivot90.cz, www.zivot90.cz

■ STŘEDISKO PREVENCE A LÉČBY DROGOVÝCH ZÁVISLOTÍ DROP IN

222 221 431, 222 221 124, stredisko@dropin.cz,

www.dropin.cz, Karoliny Světlé 18, Praha 1

Vodovod Brunšov, vodovod a kanalizace Benátky

Stavby byly dokončeny. Občané se připojují. Znovu prosíme ty, kteří tak ještě neučinili, ať se na vodovod nebo kanalizaci připojí. Obec by musela vrátet získané dotace.

Kulturní dům Zdenka

Rekonstrukce objektu se blíží do finální fáze. Dokončují se restaurátorské práce, v nejbližších dnech začne realizace vnitřních maleb. Venku začala úprava terénu a realizace zahrádky budoucí kavárny směrem k potoku. Probíhá rekonstrukce střechy. Pracujeme na expozicích Muzea Všenor. Věříme, že kulturní dům se nám podaří otevřít pro veřejnost během května 2022.

Vodovod a kanalizace Panská zahrada

Byl dokončen projekt. Čekáme na vyhlášení příslušné dotace, která by měla být vyhlášena v druhém kvartále. V případě obdržení dotace očekáváme realizaci koncem roku 2022.

Rekonstrukce II. stupně školy

Byl dokončen projekt na rekonstrukci a získáno stavební povolení. Plánujeme podání žádosti o dotaci, pravděpodobně v druhém kvartále roku 2022. Vypsání dotace bylo pozastaveno kvůli rozpočtovému provizoriu. V případě obdržení dotace realizace proběhne do konce roku 2022.

Předpokládané náklady projektu jsou okolo 15 mil. Kč bez DPH.

Víceúčelové hřiště U Kovárny

Byl dokončen projekt, bylo požádáno o dotaci. Pokud budeme úspěšní, realizace se plánuje v polovině roku 2022.

Vzduchotechnika do školní jídelny

Probíhá nové výběrové řízení na dodavatele, bylo požádáno o dotaci. Realizace se plánuje od 1. 7. 2022.

Vznik nové svozové firmy na odpady

16 obcí, včetně Všenor, založilo vlastní svozovou firmu na odpady s názvem Pobero s.r.o. (Poberounské odpady). Firma by měla začít fungovat od července 2022. Obec Všenory plánuje připojit se k nové svozové firmě koncem roku 2022.

Objekt staré školy v Mokropsích

Obec zrealizovala druhou fázi rekonstrukce objektu. Nově je k dispozici jedna velká třída pro školu a dvě místnosti pro ZUŠ Černošice, která se sem přesune z vedlejšího objektu staré pošty.

Gloriet

Obec dostala povolení od památkářů Gloriet opravit. Probíhají přípravné práce v lesíku okolo Glorietu. Bude zde instalováno sezení a další prvky. Obec připravuje vysazení ovocného sadu na louce mezi hřbitovem a chatami. Počítáme také s úpravou prostoru před všenorským hřbitovem.

Úprava zeleně

Obec navázala spolupráci s ČVUT a s Českou zemědělskou univerzitou, kdy v rámci výuky studenti kreslí návrhy úpravy zeleně ve Všenorech. Jedná se o lokality Burza, za Zdenkou, Park Teyrovského, Náves, Gloriet, pláž u jezu. Již jsme obdrželi první část prací. Rádi bychom společně s občany vybrali nejlepší návrhy a podle nich lokality upravili.

Nové sběrné místo za tratí

Probíhají přípravné práce, bude požádáno o příslušná povolení. Přesun sběrného místa od Kovárny plánujeme v polovině tohoto roku.

Dopravní opatření v obci

Přesun zastávky U Kácovských směrem na Jíloviště na Burzu.

Obec Všenory po dlouhých jednáních získala povolení na přesun zastávky na Burzu. Po rekonstrukci mostu na Burze bychom rádi přidali chodník od Sladovny přes tuto zastávku. To znamená, že v zatáčce na Burze budou v budoucnu chodníky po obou stranách.

Dopravní opatření u Berounky

Obec také získala povolení instalovat tři značky zákazu vjezdu tak, aby byl minimalizován vjezd vozidel až k Berounce. Pracujeme také na dohodě s Povodím Vltavy, abychom mohli upravit prostor pláže u jezu.

Rekonstrukce trati

Probíhají intenzivní jednání se zástupci investora SŽ a projektantem SUDOP. Obec připravila a prosazuje celkem devět požadavků na úpravu projektu.

Otevření ordinace dětské lékařky ve Všenorech

Bude probíhat rekonstrukce ordinace na I. stupni školy, U Hřiště 450 Všenory, tak aby se od 1. 9. 2022 ordinace dětské lékařky otevřela. Ordinační hodiny pro dospělé zůstanou zachovány. V době rekonstrukce, která by měla proběhnout v červenci, se bude ordinovat v Dobřichovicích.

Roman Štěrba, starosta

UPRCHLICKÁ KRIZE

V regionu jsou již ubytované vysoké desítky ukrajinských rodin (hlavně žen a dětí). Na několika místech ve společném ubytování (hala v Dobřichovicích, sokolovna v Černošicích, kemp Řevnice), jinak hlavně v soukromí díky úžasné solidaritě místních lidí. Ve společné databázi se sešlo již téměř 100 nabídek na ubytování.

Obec Všenory chystá rovněž ubytování v budově bývalé pošty (dříve obecní dům).

Chcete nabídnout ubytování lidem z Ukrajiny? Můžete tak učinit na:

<https://bit.ly/berounkaukrajine>

Školní listopadový úvodník

Letošní školní rok ještě více než roky předchozí srdečně děkujeme ze školy za finance z online projektu Darujme.cz. I tento školní rok díky covid situaci online sbírka nahradila **Zábavné benefiční odpoledne**. Velkým překvapením benefice byl jeden z opravdu velkých finančních darů, který zaslala **naše bývalá žákyně. Částka i myšlenka jsou obdivuhodné**. Byli bychom velmi rádi, kdyby tato bývalá žákyně byla ochotná přijít do školy na besedu s dětmi. Finance z benefice použijeme především na **dovybavení školy IT technikou pro výuku nové informatiky a robotiky**. Jako každý rok ale také na podporu „tmelících“ aktivit našich dětí a podporu sociálně potřebných žáků.

Děkujeme také naší všenorské obci, která nám financuje výměnu zastaralé techniky pro jednu třídu. Od MŠMT navíc na IT obdržíme další dotaci. Díky obětavé projektové aktivitě paní učitelky Dolejší jsme **zdarma získali i 3D tiskárnu od firmy Průša**.

Součtem všech uvedených zdrojů bude škola vybavena tou nejdůležitější technikou potřebnou pro výuku nové informatiky a pro práci v ostatních předmětech, kam se povinně přesunuje část výuky informatiky.

Ze školy přejeme krásné jaro a těšíme se na setkání – třeba na školní zahradní slavnosti. Pevně věříme, že její realizaci nic nepřekazí. Termín vyvěsíme na webu školy.

Renáta Bartoníčková

Máme 3D tiskárnu

Žáci 7. ročníku pomocí online programu Tinkercad vytvořili na počítači modely vkládacích puzzlů. Poté se modely vytiskly na 3D tiskárně. A v rámci patronátu jsme je darovali mateřské školce.

Celý 3D Projekt jsme realizovali díky programu Průša do škol a dostali jsme od firmy Prusa Research 3D tiskárnu zcela zdarma.

Tereza Dolejší

Všenorská škola opět uděluje plaketu

Již jedenáct let nese škola ve Všenorech ve svém názvu jméno Josefa Kubálka. Významný český pedagog (1876–1968), profesor učitelského ústavu, autor dlouhé řady odborných publikací a učebnic včetně známých slabikářů, ve Všenorech několik desetiletí žil.

Všenorští od počátku nechtěli, aby se jméno v názvu stalo mrtvou literou, ale inspirací pro aktivní školní práci, která zároveň uvede Kubálkovo dílo do souvislostí moderní doby. Za desetiletí se opravdu podařilo oživit Kubálkovo jméno mnoha originálními školními projekty, společenskými akcemi, kontakty se zajímavými lidmi i místy. Všenorská škola může být na čestný název hrdá a Josef Kubálek, kdyby školu dnes viděl, by jistě svůj přísný profesorský pohled zaměnil za spokojený úsměv.

A protože úspěchy nepřicházejí samy, ale jsou podloženy prací, pevnou vůlí, obětavostí a snahou prospět, uděluje každoročně všenorská škola **Čestnou plaketu prof. Josefa Kubálka**.

Důstojnou materiální podobu jí dal všenorský výtvarník Jan Maget a získat ji může ten z žáků, učitelů, rodičů a přátel školy, kdo mimořádným způsobem škole pomohl nebo se zasloužil o její dobré jméno.

Kritéria jsou náročná a při závěrečné školní slavnosti je pro každého velkou ctí plaketu převzít. Je mimořádná doba a ta nabízí nebyvalý prostor pro mimořádné činy. Neznáte někoho, kdo by si plaketu zasloužil? Čekáme i na vaše návrhy.

ZŠ a MŠ Josefa Kubálka Všenory

Z dějin školy: Ti, co řídí

Ten, kdo někdy řídil skupinu lidí, kdo jí šéfoval, ví moc dobře, zač je toho loket.

A co potom řídit takový svérázný útvar, jakým je škola. Ředitel školy nebo jak se také říkávalo řídící učitel diriguje jak nevycválané a neukázněné žáky, tak učitele, u nichž přepokládá, že jsou vycválení a ukáznění. U prvních se může mýlit a je pak mile překvapen. Když se mýlí u těch druhých, může z toho být i pracovněprávní problém.

Takže ředitel zodpovídá za vše, za vzdělávání, za výchovu, za protékající záchod, za pozdní příchody žáků i učitelů, za správně vyplněnou třídní knihu i přesolený oběd, musí se vypořádat s pošťárnou psychikou rozlíčeného rodiče i nešťastně zamilované deváčky, motivovat učitele k vyššímu pracovnímu úsilí, ale také zabránit jejich zhroucení, protože by se muselo složitě zařizovat suplování. Celá jeho činnost je pod nepřetržitým a bedlivým dohledem široké veřejnosti, školní inspekce i obecních radních, žáků i učitelů, školníků i kuchařek. Ti všichni vědí, že by to dělali lépe, jen kdyby dostali tu úžasnou příležitost ředitelovat.

A když pak ředitel předstoupí před žáky, rodiče, učitele s úsměvem, klidem a optimismem a vírou v to, že škola má být místo radosti, pak se to jeví jako malý zázrak. A věřte, že to jde. Klobouk dolů.

Vladislav Veselý

Ředitelé (správci školy, řídící učitelé) školy v Horních Mokropsech

Josef Granát (1879–1893)

Josef Křížek (1893–1894)

Jan Čemus (1894–1910)

Josef Křížek (1910–1915)

Albert Vyskočil (1915–1916)

Vladimír Grof (1916–1917)

František Svátek (1917–1929)

Vojtěch Bezděk (1929–1939)

Jaroslav Fiala (1939–1943)

Jindřich Zikmundovský (1943–44)

Ladislav Kalina (1944)

Jaroslav Kittler (1944–1951)

Ředitelé (správci školy, řídící učitelé) školy ve Všenorech

Václav Chmelíř (1938–1939)

Rudolf Kalivoda (1939–1951)

Josef Livanský (1951–1953)

Jan Vacek (1953–1958)

Jindřich Zikmundovský (1958–59)

Václav Kvítek (1959–1961)

Josef Sojka (1961–1979)

Anna Vosátková (1979–1990)

Ivana Středová (1990–1997)

Hana Brožová (1997–2010)

Renáta Bartoníčková (2010–)

Masopust „na růžovo“**„V dobrém jsme se sešli,
v dobrém se rozejdem, spolu.“****Proč bychom se hádali,
když jsme se tak shledali, spolu.“**

Přípravy vrcholí. Nad hlavami se nám roztancovaly nafouknuté balóčky, třepotavé papírky a blýskavé girlandy, které zase po roce opustily temno krabic na půdě.

Koblížky pod bílým závěsem cukru úspěšně dorazily do cíle. Žádný z nich neskončil v liščí břiše.

Naše školka – „Růžovka“ – se od rána otřásá smíchem, dupotem, jásotem, výskotem i výkřiky údivu, obdivu či úleku. Kdo to přišel?! Princezny, hastrmani, andělíček, čarodějnice, drak, čertík, smrtka s úsměvem od kosti ke kosti... Není čeho se bát. Je tady i Spiderman a rytíř bez bázně a hany.

Naše zahrada u školky, kterou si s pomocí rodičů a dobrých lidí pěstujeme do krásy a k užítku, se zaplňuje rozdováděnými postavkami. Masopust vypadá jako Otesánek, kobyla má co dělat, aby se udržela pohromadě a rybář sotva unese svou obrovskou rybu.

Jsou tu i školáci, děti ze 4. třídy naší školy a děti z všensorské lesní školky. Společně zpíváme, jucháme, tleskáme, pleskáme... Pospolu.

Děti jako vážní dospělí a dospělí jako lehká-vážná děti. Konečně zase sami sebou, sami se sebou, sami za sebe. Ještě umíme být veselí. S maskou i bez masky. Přirození. Jako přirození, když jsme přicházeli na svět. Dokonalí ve své jedinečnosti.

Pohádkový had se dal do pohybu a blíží se k „Ámosu“. Tam už nás čekají prvňáčkové s nadílkou bonbónů. Navzájem se potěšíme další porcí písniček a pokračujeme v cestě za panem starostou. Předat také malý díl dobré nálady.

Masopust se vydařil. Je to velké dobro-družství. V dobrém se družít. Být rádi SPOLU. Nejen u nás. A nejen o masopustu.

Učitelky MŠ Všenory

DOBNET raketově zrychluje, zákazníci mají komfortnější internet

Od 1. února DOBNET zvýšil rychlost připojení k internetu až na 150 Mbps. Skokové zrychlení se týká zákazníků připojených přes wi-fi i kabelem. „Reagujeme na stále vyšší nároky uživatelů i aplikací na rychlost připojení,“ říká šéf společnosti Michal Nešpor. „Současné i budoucí klienty jistě zajímá i to, že zrychlení nemá vliv na současné ceny tarifů.“ Přístup členů domácnosti s několika notebooky, tablety a telefony k práci, zábavě i ke studiu tak je mnohem komfortnější.

Zvýšení komfortu připojení v bytových domech, v nichž má DOBNET vlastní kabelové rozvody, je ještě výraznější. „U kabelového připojení nabízíme symetrickou rychlost pro download i upload, což ocení zejména hráči her a pracující z domova. Premiový tarif Sokol na kabelu zrychluje až na 150/150 Mbps. Ani u kabelových tarifů se přitom cena nezmění,“ vyzdvihuje Nešpor.

Rychlost stoupá, ceny ne

Jak rychle tedy DOBNET běží? Wi-fi Želva si pospíší na 10/2 Mbps, Zajíc vyběhne rychlostí 50/10 Mbps a Puma 80/15 Mbps.

Na kabelu se ze Želvy stává běžec 20/20 Mbps, Zajíc zrychluje na 80/80, Puma vystřelí 100/100 a již zmíněný Sokol sviští 150/150 Mbps.

Bezdrátový i kabelový tarif Želva, Zajíc a Puma přitom zůstávají na současných 290, 390 a 490 Kč za měsíc. Sokol bude i nadále stát 590 Kč za měsíc.

Všenorská knihovna a Informační centrum Berounka

VŠENORSKÉ MUZEUM
MARINY CVĚTAJEVOVÉ

Katalog knihovny:
katalog.vsenory.cz
knihovna@vsenory.cz
tel. 730 899 881, 607 263 700

Co je nového ve Všenorské knihovně

Novinky máme tentokrát pořádné: Budeme mít všensorský „obývací“, jak se říká prostoru knihoven nově, do kterého se nám vejdu nejen knihovna, ale i literární kavárna a muzeum.

Před námi je obrovská práce a hodně starostí. Ale výsledek by měl stát za to. Pokud vše půjde podle našich představ, pravděpodobně po polovině dubna uzavřeme knihovnu a začneme se připravovat na stěhování. O všem budeme včas informovat.

Po dobu uzavření knihovny bude možné si nadále půjčovat zdarma e-knihy. Návod je na našem webu. V nutných případech se domluvíme a knihy půjčme (například pro studium nebo z jiného závažného důvodu). Pokud ovšem nebudou požadované knihy v té chvíli již zabaleny a proto nedostupné. Vše budeme řešit operativně. Rozhodně tu však budeme stále pro vás, jen způsob práce bude odlišný. Stále bude dostupný náš on-line katalog Portaro.

V knihovním fondu nabízíme spoustu publikací s turistickými zajímavostmi z našeho okolí. **Tentokrát z našich novinek doporučujeme Pověsti a různá jiná vyprávění z Hořelice, Dušníku a z okolního kraje:** (snadný návod k tomu, jak je také možné uvidět svůj domov, kraj i svět docela jinými očima) /

Václav Junek. Vydání první. Praha: Olympia, 2018. 173 stran: ilustrace (některé barevné), mapy, portréty, plány, faksimile, erby. V knize se mimo jiné dočtete také o Karlíku, Karlštejně, Kazínu, Zlatém koni, Černošicích, Mořině a Svatém Janu pod Skalou.

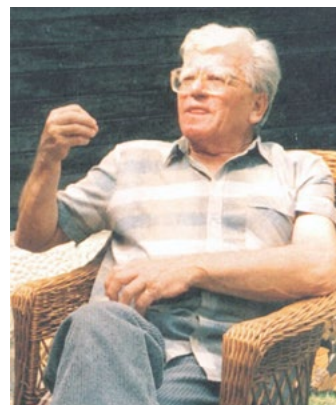

Na chatu do Všenor jezdíval Karel Kosík

Náhoda. Měla jsem v rukou knihu Myslitel Karel Kosík od Marka Hrubce, podívám se na kalendář a datum 21. 2. se shodovalo s datem úmrtí tohoto významného českého filozofa. Zemřel 21. 2. 2003. Znamení nebo přímo výzva k tomu, abychom si Karla Kosíka připomenuli. Nechme však Karla Kosíka jako filozofa odbornému tisku a podívejme se na něho spíše jako na všensorského chatáře.

V knihovně máme i sborník Rozjímání vpřed i vzad: Karlu Kosíkovi k pětasedmdesátinám, kde je řada zajímavých fotografií z jeho života, především ze zahrady všensorské chaty. Žena, která provázela Karla Kosíka do konce jeho dní, Marie Nováková, mu říkala „Kosíček“. Na „Slavnosti růží“, která byla pořádána na zahradě všensorské chaty, nikdy nechybělo dobré víno. Karel Kosík byl nejen milovníkem vína, ale i znamenitým znalcem.

Zahrada byla oázou klidu a harmonie a pěstovaly se zde růže, voněly jasmíny. Na stole hromádka popsaného papíru a orosená sklenice s vínem. Idylka. Jen anglický trávník se sedmikráskou, která je však hned odstraněna, pohodu narušuje. Kreslený vtíp Vladimíra Jiráka v předsiní: „Obávám se, pane kolego, že trávník bez sedmikrásek nebude dostatečně dialektický“ mnohé o marném boji dosvědčuje. Mezi přátele Karla Kosíka patřili spisovatelé Ludvík Vaculík, který žil v Dobřichovicích a Alexandr Kliment (pohřbený na hřbitově ve Všenorech) a další významné osobnosti. Mnozí z nich sedávali na jeho zahradě ve Všenorech a my jsme o nich ani nevěděli.

Karel Kosík obdržel v roce 1999 v rámci Nadace Charty 77 za publikaci Předpotopní úvahy Cenu Toma Stopparda. V roce 2001 mu ministr kultury Pavel Dostál předal medaili Artis Bohemiae amicis za šíření dobrého jména české kultury.

21. února 2023 uplyne 20 let od smrti jednoho z nejvýznamnějších českých filozofů. Škoda, že už ho ve Všenorech nepotkáme. Můžeme si však přečíst některou z knih, které má Všenorská knihovna ve svém fondu.

Alena Sahánková

Fotografie pro všensorský kalendář 2023

V naší obci, v lesích kolem a v údolí Berounky je na co se dívat. Letos si vás opět dovolíme požádat o průběžné zasílání fotografií, které dokumentují zajímavé i všední události, související se životem v naší obci. Rádi bychom totiž opět vydali pro rok 2023 všensorský kalendář. Fotografie prosím zasílejte na knihovna@vsenory.cz nebo Alena.Sahankova@vsenory.cz.

Předem moc děkujeme.

Foto: Jan Minářík

Nutrie říční (*Myocastor coypus*) není všenorákům třeba představovat. Od doby, co se rodinka nutrií usídlila v rybníčku Louže, je chodí přikrmovat snad půlka obce. Nutrie jsou chlupaté, bezesporu roztomilé a za velkou mrkev si s vámi udělají selfie na Instagram. Co jsou ale nutrie vlastně zač a je bezpečné se s nimi fotit zblízka?

hlavní nebezpečí spočívá v tom, že sežerou významnou část vegetace ve svém okolí. I když se třeba nejedná o vzácné a chráněné druhy, mohou tím sebrat například ptákům příležitosti k hnízdění. Dalším problémem je, že si nutrie budují až 50 m dlouhé a 6 m hluboké komplexy nor, ve kterých tráví zimu. A někdy tak významně poddolují břehy řek. Posledním, spíše obecným nebezpečím u všech nepůvodních druhů pak je, že přenáší nemoci, na které naše původní fauna ani lidé nejsou zvyklí. A to pak může být opravdu velký průšvih – viz například račí mor, škrkavka mývalí nebo norčí covid. U nutrií se zatím nic takového nenašlo, to ale nic neznamená. Jejich výzkumem se u nás moc odborníků nezabývá.

Přestože snahy o likvidaci nebo alespoň omezení dalšího šíření nutrií u nás nabývají na síle, myslím si, že nebudou moc úspěšné. A to ze tří důvodů: 1. lidé je milují a tak je krmí, i když by neměli, 2. zimy jsou čím dál tím teplejší, 3. nutrie se zatraceně rychle množí.

Nutrie žijí v polygammých sociálních skupinách, které jsou tvořeny dospělými samci, samicemi, pubertálními a mláďaty. Celý rok tuto skupinu vede alfa samice a všichni ji musí poslouchat, v období říje se ale situace vymění a do vedení se pak dostává alfa samec. Nutrie ale mohou mít říji i několikrát za rok, samice pak vrhne 4–5 mláďat a ta už jsou během 6 měsíců sama dospělá. A mohou se taky množit. Každý z nás si asi dokáže spočítat, kolik nutrií tak může přibýt každý rok jen z jednoho rodičovského páru? Velmi mnoho!

Co tedy říci závěrem? Nutrie jsou mezi lidmi bezesporu populární, je ale třeba myslet na to, že jejich výskyt v naší přírodě je poměrně kontroverzní záležitostí a že bychom neměli jejich šíření dál podporovat. To, že zatím nezpůsobily žádný větší ekologický průšvih neznamená, že se tak nemůže stát do budoucna, a my bychom rozhodně neměli nic riskovat.

Tereza Mináříková

Roztomilé nutrie

Nutrie u nás nejsou původním druhem. Jejich domovinou je jižní Amerika a do Evropy byly počátkem 20. století dovezeny jako nový chovný druh na maso (chutnají jako králík) a kožešinu. V roce 1924 byla první várka nutrií dovezena přímo z Argentiny na farmu v Jablonném nad Orlicí. Farem s nutriemi u nás ale rychle přibývalo a ve 30. letech už jich bylo více jak sto. A protože tyhle farmy nejsou žádný Alcatraz, začaly nutrie vesele unikat do naší přírody. Už od 70. let se tak u nás formovaly první divoké populace nutrií a v současnosti obývají asi 15 % území republiky.

Nutrie ale pochází z podstatně teplejších oblastí – z tropů a subtropů – a tak jejich rozšíření v Evropě silně limituje průběh zimy. Při silných mrazech můžou vyhnout celé populace těchto „vodních krys“ a tak se

jejich trvalý výskyt u nás omezuje zejména na nížiny a toky velkých řek, které v zimě nezamrzají – zejména proto, že do nich ústí velké množství teplých odpadních vod, u Vltavy pak hraje vliv i vypouštění teplejší vody ze dna přehradních nádrží.

Na dolní Berounce, která má v poslední dekádě už téměř subtropické klima a na mnoha místech tu lidé nutrie přikrmují, se jim výborně daří. Každý rok tak můžeme sledovat, jak nutrií přibývá a jak se šíří dál. Je to ale skutečně dobrá zpráva pro naši přírodu? No, moc ne. Nutrie říční je považována za tzv. invazní druh. Je zařazena na seznamu 100 nejhorších invazních druhů Mezinárodního svazu ochrany přírody, od roku 2016 je i na evropském Seznamu invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii. Nutrie jsou býložravé a tak jejich

Příběh ztracených obrazů

V souvislosti s rekonstrukcí Kulturního domu Zdenka ve Všenorech jsme narazili na příběh o osudu obrazů Adolfa Liebschera, kterými byl v roce 1888 vyzdoben interiér. Bohužel se prakticky nedochovaly žádné fotografie těchto obrazů. Původně se myslelo, že se těchto osm obrazů ztratilo za druhé světové války a bylo odvezeno Němci. Při studiu v archivech a kronikách se zjistilo, že tyto obrazy byly odstraněny ze sálu již před rokem 1931.

Koncem 19. století se ze Všenor stalo oblíbené letovisko, jehož letní byty vyhledávalo stále více návštěvníků, zejména movitějších Pražanů. Zejména pro ně bylo

třeba zajistit i kulturní a společenské využití. Proto byl mezi lety 1886–1888 při vile Nolč vystavěn honosný taneční a koncertní sál. Tento sál se stal na mnoho dalších let

centrem společenského života Všenor a byl svědkem významných událostí.

Koncertní sál byl vyzdoben v roce 1888 malbami tehdy oblíbeného malíře Adolfa Liebschera. Jak se můžeme dočíst v dobovém tisku (časopis Zlatá Praha, 1888, č. 32, str. 388), šlo o poměrně velké alegorie denních a ročních období. I když je v uvedeném článku zmíněno pět obrazů (Jaro, Léto, Podzim, Večer a Noc), lze předpokládat, že po dokončení výzdoby jich bylo osm. Bohužel originály obrazů jsou dnes nezvěstné, neboť byly ze sálu odstraněny před rokem 1931. Lze předpokládat, že se jednalo o temperové nebo olejové malby na kartonové podložce či plátně, podobně jako u dalších Liebscherových realizací tohoto druhu.

Liebscherovo působení ve Všenorech je spojeno s majitelem všenorského velkostatku a zemského poslance Jana Nolče, který po několik let v letních měsících hostil rodinu Adolfa Liebschera. Z těchto pobytů se dochovala řada drobnějších obrázků, zejména s přírodními motivy ze Všenorského okolí. S osobou Jana Nolče je spojena i druhá Liebscherova všenorská realizace, výzdoba kaple sv. Jana Křtitele, již dala vybudovat vdova po Janu Nolčovi jako rodinnou hrobku roku 1890. Kapli nechala obec před několika lety opravit, včetně citlivého restaurování Liebscherových maleb.

Adolf Liebscher (11. 3. 1857 – 11. 6. 1919) se narodil v Praze na Novém Městě jako nejmladší ze čtyř synů c. a k. stavebního inženýra Josefa Liebschera (1819–1877) a jeho ženy Marie, rozené Fischerové (1826–1896). Rodina se přestěhovala na Staré Město do novostavby domu V Kolkovně č. 3; dům je dodnes zkrášlen jeho malbami. Adolf vystudoval v Praze českou reálku, po ní navštěvoval

tříletý kurz pro učitele kreslení na Umělecko-průmyslové škole ve Vídni. Upozornil na sebe druhou cenou v soutěži na výzdobu foyeru Národního divadla (1879), kde vytvořil osm lunetových alegorií dramatických umění (Melodrama, Operetta, Fraška, Epos, Veselohra, Ballet, Opera a Drama) umístěných na chodbě divadla. Poté strávil několik měsíců v Itálii a od roku 1881 byl učitelem kreslení na pražské technice. V roce 1882 se oženil s Aloisií Barochovou, s níž měl jediného syna Adolfa mladšího, který studoval techniku, ale věnoval se malování stejně jako otec.

Roku 1888 vytváří pro koncertní sál ve Všenorech nástěnné alegorie Jara, Léta a Podzimu, umístěné v širokém pásu pod stropem, které doplňují dvě lunetová pole s obrazy Noci a Večera. Některé z návrhů k této výzdobě vystavuje téhož roku v galerii Ruch. Z obrazů zaujme zejména alegorie Jara, představující mladíka a dívku, sedící ve větších rozkvetlém stromu. Některé ženské postavy na obrazech mají tváře Nolčových dcer.

Seznam významnějších restaurátorských prací ak. mal. Jiřího Říha:

- Praha (Gröbova vila na Vinohradech) – figurální a dekorativní nástěnné malby v interiérech – Liebscher (2006) spolu. V. Říha, M. Blabolilová
- Sgrafitová výzdoba polikliniky (Liebscher) – Písek
- Praha (Karlínské divadlo) – nástěnné malby (2006) spolu. J. Mašek a T. Skořepa
- Praha (Colloredo-Schonbornský palác) – záklopové renesanční stropy – Malá Strana (2006) spolu. J. Mašek, T. Skořepa
- Praha (bazilika sv. Markéty v Břevnově) – Steinfelsovy fresky s R. Ondráčkem (1980–1982)
- Bruntál (zámek) – malby Pavla Assmana (1982) spolu. J. Severa
- Český Krumlov (zámek) – interiéry erby (1982), fasády – nádvoří, fresky na fasádě Hrádku, věži (1994–1999), cena Grand Prix O. A. 1994 spolu. V. Říha, J. Severa, J. Novotný
- Český Krumlov (Křtínův dům) – renesanční fresky (výroční cena města za nejlepší restaurátorskou realizaci – 1996) spolu. V. Říha
- Praha (kostel sv. Klimenta) – Klimentská ul. – gotické fresky s J. Toroněm
- Praha (Křižovnický klášter) – kaple s malbami Josefa Navrátila spolu. K. Stretti
- a desítky dalších prací.

vit repliky těchto obrazů. Hlavní část obrazů bude umístěna nad východem ze sálu, další obrazy budou i v prostoru nad pódiem. Práce na obrazech se ujal akademický malíř Jiří Říha (vzdělání: 1956–1960 – výtvarná škola V. Hollara v Praze, 1960–1966 – Akademie výtvarných umění (prof. Antonín Pelc) v Praze, 1970–1971 – École des Beaux-Arts, Paris).

Roman Štěrba

Zdroj:

Sdružení Liebscher

DLÁBKOVÁ, Markéta. *Adolf Liebscher 1857–1919* [online]. Praha, 2006 [cit. 2022-02-25]. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta. Roman PRAHL. Dostupné z: <http://hdl.handle.net/20.500.11956/4544>.

Oddíl házené

HC Všenory oddíl házené se opět věnuje i nejmladším dětem se zájmem o sport

Náš házenkářský oddíl s dlouhou historií, který přivedl ke sportu stovky dětí, uspořádal nábor dětí ve věku od pěti do sedmi let a začal s přípravou budování oddílu přípravky a minizáků.

Házená je pro děti velmi atraktivní a pomáhá všestrannému sportovnímu rozvoji chlapců i děvčat. Zimní příprava probíhá ve školní tělocvičně ve Všenorech, od dubna se přesune na venkovní hřiště HC. Tréninky jsou vždy v pondělí od 17 hodin.

Těšíme se na další zájemce o sport. V případě zájmu dítěte ve věku 5 až 10 let volejte na tel. 608 323 273, nebo pište na e-mail s.nemrich@gmail.com.

Stanislav Nemrich

VŠenoRáček

V prosinci jsme si užili Mikuláše pro prťata v prostorách obecního úřadu. Navštívili nás hodný Mikuláš, čert a anděl, kteří nikoho neděsili. Děti mohly něco společně přednést

nebo zazpívat a všechny si odnesly zdravé dobroty. Ke konci setkání proběhlo i tvoření vánočních ozdob.

Jinak VŠenoRáček (klub pro rodiče a děti do tří let) i tento rok pokračuje ve své činnosti, scházíme se každý pátek v klubovně v budově obecního úřadu od 9:30 h. V současné době se naše řady stále rozrůstají. Kromě pohybových říkanek a písniček, aktivit inspirovaných montessori a tvoření plánujeme v tomto roce i další větší akce. Těšit se můžete na přednášky pro rodiče, chceme zopakovat a vylepšit letní dětský den a rádi bychom v zimě opět pozvali Mikuláše. Děkujeme rodičům a předškolním dětem za přízeň.

Kontakt: ambrosovassimona@seznam.cz,
martina_marta@centrum.cz, pruchova.dana84@gmail.com,
facebooková skupina VŠenoRáček

Dana Měchurová

Na Kopaninách se odstraňovaly napadené stromy

Osada Kopaniny leží v horní části Všenor, nad Černolickou ulicí. 11 chat pod lesem. Nádherný výhled na Všenory, ovšem po překonání značného stoupání.

Chaty se zde začaly stavět asi v 55. roce minulého století. Původně zde působil osadní výbor. Funkce šerifa zde nebyla, chatovou osadu vždy zastupoval jeden zástupce při jednání s úřady. Děti zde byly spokojené. Chodil se hrát volejbal, často do osad v Potočích. V blízkosti je vyhlídka Fanyinka, lesy, Černolické skály. První chata vznikla před válkou a proti ní o něco později druhá. Obě

▲ Spadlý strom poškodil plot a nerezové zábradlí a to jen pár minut poté, co zde prošli místní se psem a chvilku předtím, než přijelo auto dalšího z chatařů. To již neprojelo.

Obec poskytla prostor pro meziskládku stromů, čímž se dřevorubci mohli věnovat kácení a odvoz stromů mohl počkat na pozdější dobu.

Paní Hronová pokračuje: „Mnoho stromů popadalo v lese již samovolně, ale naštěstí se zachytily o další dosud stojící. Stromy padají i do elektrického vedení, které vede úbočím. Stalo se, že to způsobilo zkrat a výpadek proudu v obci. Kdyby došlo při zajištění k požáru, byla by to, vzhledem k nepřístupnému terénu k hašení, doslova katastrofa. Také to vadí ČEZu, jehož zaměstnanci tam také byli na obhlídce a vytipovali si stromy, které bude nutné poslat k zemi. Některé stromy musely být připevněny na kovové lano k traktoru přes celou stráň až nahoru na silnici, jinak by jejich pád zdemoloval místní nemovitosti, proto jsou někde průseky větší. Navíc v této době, kdy jsou listnáče holé, vypadá stráň ještě hůře. Je však plná rychle rostoucích habrů, jejichž olistění na jaře zmírní, alespoň vizuálně, pohled do strání. Navíc po dokončení těžby jistě dojde k opětovnému postupnému zalesnění, což bylo přislíbeno.“

Na jaře by se mělo v kácení pokračovat. Suchých stromů je tam ještě dost.

Náš obdiv patří nejen chatařům na Kopaninách, kteří neseděli s rukama v klíně, ale i dřevorubcům, kteří přijeli až z Moravy a přivezli ke stahování dřeva koně. Měli je ustájené na Řitce. Nebylo to pro ně jednoduché.

Alena Sahánková

Lesní klub Na stráni

Za Lesní klub Na stráni bych vás chtěla pozvat na akce, které budeme na jaře pořádat. Zatím nám pandemická situace moc nepřála, věříme ale, že tentokrát vše vyjde a užijeme si to v hojném počtu.

Hned první akcí bude **Všenorská morana**, na kterou jste samozřejmě všichni zváni. Akce se bude konat 20. března v zázemí klubu Na stráni a po nachystání a nazdobení Morany odejdeme s písněmi k řece. Letáčky ohledně akce se budeme snažit roz-

byly nahrazeny domy. Zahrady plné květin a stromů s výhledem do údolí. A přece je zde něco, co kazí pohodový pobyt. Jsou to uschlé a napadené stromy v lese nad chatami. Každý silnější vítr znamená obavy z pádu suchých stromů, které jsou napadeny kůrovcem a padají i samovolně. Obyvatelé Kopanin nečekali, vytrvali ve snaze o pokácení nemocných stromů, i když to trvalo dva roky, než k nim dorazili dva dřevorubci a započali svou práci. Paní Libuška Hronová z Kopanin o tom napsala: „Vítali jsme je opravdu s otevřenou náručí. Byli jsme vděční za každý suchý strom, který šel k zemi a ani tehdy to nebylo vůbec jednoduché. Chataři opouštěli své nemovitosti a s obrovskými obavami sledovali, zda kácený strom nezmění směr a nezpůsobí nějaké škody. Kdo u toho nebyl, nemá ponětí, jakou dá ránu padající strom vysoký několik desítek metrů, a hned si uvědomíte, že kdyby to spadlo někam, kam nemá, tak nikdo nemá šanci a chatkami by strom proletěl až do sklepa. Těžba probíhala s menšími či většími přestávkami až do prosince, do té doby jsme to tam s manželem hlídali a koordinovali, jak to jen šlo.“

Chataři hlídali v době kácení i místní cestu, aby byl uzavřen průchod i průjezd.

místit na strategická místa Všenor, můžete ale také sledovat FB Lesního klubu na stráni, tam dáváme informace průběžně. Lesní klub bude letos také soutěžit na Slavnostech Morany v Dobřichovicích 26. 3. 2022, tak se můžeme potkat i tam. Držte nám palce, abychom se dobře umístili.

Další slavnosti, které jsme si pro vás připravili, se budou konat 22. 4. 2022 – Oslava dne Země a 14. 5. 2022 – sousedský swapový piknik.

V pátek 8. 4. 2022 a v pondělí 25. 4. 2022 pořádáme **den otevřených dveří**, kdy se můžete přijít podívat, jak to u nás funguje a zeptat se na vše, co vás zajímá.

Další, pro mnohé rodiče zajímavou informací, jsou tábory pro děti vypsáné pro tento rok. Věkové rozpětí je od 3 do 7 let, pokud ale máte starší dítě, nebo sourozence, prosím zavolejte a lze to probrat.

Data a témata táborů:

- Škola čar a kouzel, 11. 7.–15. 7. 2022
- Kouzelný svět paní hudby, 18. 7.–22. 7. 2022
- Týden s Pipi dlouhou punčochou, 25. 7.–29. 7. 2022
- Po stopách indiánského kmene Všenoritů, 1. 8.–12. 8. 2022
- S Alenkou v říši divů, 8. 8. –12. 8. 2022
- Pomáháme Bílé paní, 15. 8.–19. 8. 2022

Cena všech táborů je 3 000 Kč a zahrnuje oběd, odpolední svačinku a pitný režim, materiál na výrobu a odměny, přespání v táboře ze čtvrtka na pátek, dohled a program zajištěný dvěma průvodci. Program je od 8:00 do 16:30 (v pátek se končí ve 13:00 po přespání). Na tábory bude možné se přihlásit od 1. 3. 2022 na stránkách klubu www.lknastrani.cz, v sekci příměstské tábory.

Jakmile se oteplí a nebude tolik nemocných, budeme také pořádat přespávací pátky nebo soboty. Pokud máte zájem o více informací, můžete si o ně napsat na mail: lknastrani@gmail.com, nebo volejte na telefonní číslo: 776 751 988. Zařadíme vás do informační skupiny a budete vědět vše mezi prvními.

Doufáme, že jste si užili naše bojovky, nebo jiné akce, které jsme zatím pořádali. Snad se epidemiologická situace již uklidní a budeme moci pro vás pořádat nové sousedské akce a užít si společně strávený čas!

Všem přejeme pevné zdraví a hodně pozitivní energie do nádherného jara, jaké nás jistě čeká! Na setkání s Vámi se těší tým Lesního klubu Na stráni – Lada Blümllová, Jan Štorek, Slávka Teličáková, Ondřej Nesměrák a Lenka Pešová.

Aneta Neubergová

Sousedské „zimní“ setkání u Diany

V úterý 4. ledna 2022 se odpoledne uskutečnilo neoficiální setkání občanů Jíloviště a Všenor u plastiky Artemis (Diany) vytvořené Jaroslavem Bímem a Jiřím Bímem v lesích na Jílovišti.

Setkání bylo organizováno Okrašlovacím spolkem Jíloviště a Obcí Všenory prostřednictvím Všenorské knihovny. Pro všenorské to bylo poprvé a příští rok bychom si setkání rádi zopakovali. Přišli jsme procházkou přes les a byli jsme nadšeni vřelým přijetím přítomných. Mezi nás se dostavili i autoři plastiky, myslivci manželé Tobolkovi a také naši lesní hospodáři a jejich kolegové myslivci – hudebníci. Milé setkání, na které si vždy při procházce kolem plastiky vzpomene.

Alena Sahánková

Bydlí u nás „okřídlené myši“ netopýři ve Všenorech

Záznamy nálezů netopýřů v rodinných domech nebo chatkách ve Všenorech jsou čím dál tím častější. Někdy je jich jen několik, že ani nezaznamenáme jejich přítomnost, ale jindy pozornosti rozhodně neuniknou. V současné době v naší obci a okolí narůstá zejména počet netopýřů rodu *Pipistrellus*, který zahrnuje čtyři malé druhy netopýřů, u nás zejména druhy netopýř nejmenší (*Pipistrellus pygmaeus*) a netopýř hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus*).

Tyto druhy původně osídlovaly (a dosud osídlují) stromové dutiny či úkryty pod kůrou, ale díky intenzivnímu kácení starých doupných stromů se naučily využívat alternativní úkryty v lidských stavbách. Jejich šíření nahrává také celková změna klimatu a i ne zcela uspokojivě vysvětlitelný fakt, proč před několika desítkami let se tito netopýři vyskytovali v Praze a okolí poměrně málo, zatímco např. v Plzni či Brně řešili jejich tzv. podzimní invaze. Všichni netopýři jsou zákonem chráněni, patří do kategorie „silně ohrožený“ a některé druhy i do kategorie „kriticky ohrožený“. Dále jsou chráněni mezinárodními úmluvami včetně jejich úkrytů a stanovišť. Nicméně při soužití s lidmi je na místě spíše vhodný kompromis.

Něco málo o netopýřech, se zaměřením na rod *Pipistrellus*

Tento rod zahrnuje velmi malé netopýře, vážící od 3,5 g do 10 g. Nejmenší zástupci jsou schopni se protáhnout štěrbinou o šířce 0,5 cm (měřeno v průběhu pokusu v překonávání ochranných košů plynových topidel – tzv. vafek). Patří mezi tzv. štěrbinové druhy netopýřů a vyhledávají úkryty tohoto typu – pod dřevěným obložení, ve štítech chat, za okenicemi, v prasklinách zdí, pod

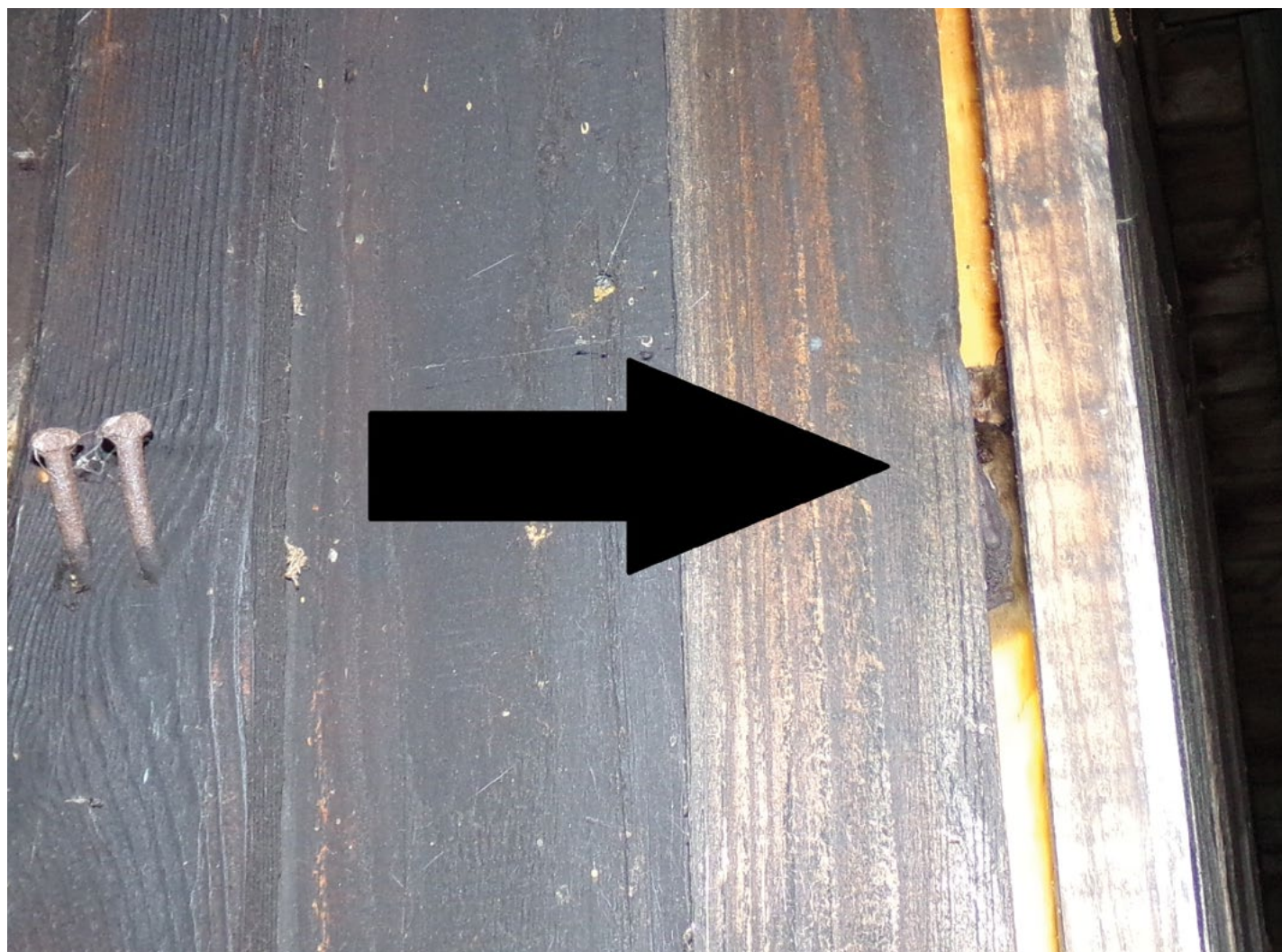
střechou v izolaci, atd. Jejich přítomnost nemusíte ani zaznamenat, pokud je jich jen pár, nicméně tyto druhy tvoří často početné mateřské kolonie – pak můžete slyšet jejich vysoké hlasy „štěbetání, skřípání, vrzání“, šramocení a dále nalézt trus podobný myššímu. Trus tohoto druhu je lehce lepkavý a často zůstává na fasádě nebo na oknech. Netopýři jsou obecně dlouhověcí, rekord je 41 let, a rádi se vrací tam, kde úspěšně odchovali svá mláďata. Rodí 1–2 mláďata za rok, a to vždy na začátku léta (konec května/začátek června; v závislosti na teplotách na jaře). Úmrtnost v průběhu roku je však vysoká. Mateřské kolonie se rozpadávají koncem července a netopýři se přesouvají do míst, kde dochází k páření na konci léta a na podzim. Dále následují podzimní migrace na vhodná zimoviště – někteří migrují až tisíce kilometrů.

Jaké stavby mají rádi netopýři rodu *Pipistrellus* ve Všenorech a okolí

Letní nálezy. Zvýšení počtu nálezů netopýřů se datuje hlavně od nálezu a poté zničení úkrytu velké kolonie v Centru komplexní péče v Dobřichovicích. Netopýři poté začali využívat řadu drobnějších alternativních

úkrytů v chatách a domech v širokém okolí. K tomuto jevu by došlo v budoucnu stejně, i kdyby kolonie na místě zůstala. Všenorské i Dobřichovické stavby se netopýřům zalíbily, neboť jim připomínají jejich přirozené štěrbinovité úkryty. Jsou to zejména:

- **Stavby obsahující dřevěné či dřevu podobné prvky:** štít, dřevěné podbití, dřevěné obložení chat, okenice. Netopýři se sem mohou dostat štěrbinami mezi prkny, dírami po vypadlém suku, ale také dírami, které vyklouvají ptáci nebo svou činností zvětší vosy nebo sršni. Netopýři sami žádné díry do dřeva vykousat neumí, nemají na to uzpůsobený chrup.
- **Novostavby s ledabyle udělanou střechou:** těchto novostaveb je v okolí poměrně hodně. Tu dojde montážní pěna, tak se to nechá, tam něco nedoléhá, tak se to nechá, tam něco odstává, protože se to křivě uřízlo, atd. Z této „odfláknuté práce“ vznikají netopýřům luxusní nové úkryty. Opravdu silně doporučuji si zkontrolovat střechu novostavby a trvat na zabezpečení veškerých otvorů tak, aby se sem nedostali netopýři. V případě nutného odvětrávání použít mřížky s oky menšími než 5 × 5 mm.
- **Starší stavby s prasklinami ve zdivu:** někteří netopýři se naučili využívat úkrytů v panelových domech, kde mohou zimovat, což je láká také k využívání prasklin ve starších domech ve zdivu, které vedou do větších prostorů (např. tam, kde byly dřevěné rolety).
- **Designové domy:** také „poslední výkřiky architektonické módy“ mohou svým provedením netopýře vysloveně přitahovat. Zajímavá architektonická řešení střech či podstřeší, které kombinuje štěrbinu s otevřenými prostory, jsou přímo rájem pro tyto druhy netopýřů.

▲ Netopýr ve štěrbině

Většina lidí zaznamená přítomnost netopýrů především v létě, hlavně v období již vzrostlých mláďat, kdy se velikost kolonie zdvojnásobí až ztrojnásobí. Je tedy více hluku, více trusu a často lze nalézt i spadlá mláďata z kolonie. S řešením je však třeba počkat do konce července, kdy jsou už obvykle (pokud není studené léto) všechna mláďata vzletná. Také většinou na přelomu července a srpna už začnou netopýři pomalu ubývat a přemísťují se jinam.

Zimní nálezy. Ve většině případů, především u dřevostaveb nebo v promrzajících půdách se netopýři přesunou jinam. Pokud však našli úkryt ve zdivu a dostali se dále do domu, kde je i v zimě teplota okolo 5 °C, může část netopýrů v domě i přezimovat. Jedním z jejich oblíbených zimních úkrytů jsou prvorepublikové vily, které mají prostory pro dřevěné rolety. V zimě netopýři spí, občas se sice probudí, ale pokud člověk nedělá rekonstrukci, obvykle si jich absolutně nevšimne. Mají snížený metabolismus, teplotu mezi 1–5 °C a každé probuzení je stojí neskutečně mnoho energie.

Mám netopýry a chtěl bych, aby u mne už nebydleli. Co s tím?

Přestože jsou chráněné i úkryty netopýrů, je třeba vždy nalézt vhodný kompromis, je-li situace neúnosná. Sama jsem strávila mnoho nocí studiem těchto zajímavých tvorů, takže si dokážu představit, co zažívají lidé, když se jim netopýři nastěhují do podkroví a mláďata vyrostou a řepkají nad jejich hlavami, různě tam šramotí a štěbetají. Vzhledem k tomu, že netopýři jsou hluboko ve štěrbinách, nelze je odtamtud dostat. Jejich mláďata létat neumí a i když jsou matky schopné je přenést, dělají to dobrovolně, ale ne ve stresu. I při odchytu vždy zůstane část netopýrů vevnitř. Protože je někdy situace pro obyvatele domu neúnosná, přistupuje se po dohodě s odborníkem k šetrnému a správně provedenému uzavření vletových otvorů, ale pouze ve vhodném termínu. Jedná se v první řadě o instalaci jednosměrných uzávěr, teprve poté k uzavření otvorů.

Instalace jednosměrných uzávěr (obecné řešení)

- **Listopad, prosinec, leden, únor, březen:** v případě, že nehrozí přímé ohrožení (rekonstrukce, atd.), kdy je třeba kontaktovat pověřené osoby (viz níže), **nechat netopýry přezimovat** a řešit situaci až na jaře.
- **Konec března, duben, začátek května:** koncem března na štěrbinu či díru **instalovat jednosměrné uzávěry** (viz níže) a nechat je zde alespoň 14 dní. Poté díru či štěrbinu zadělat. U dřevostaveb doporučuji každý rok kontrolovat stav – vosy a sršni v naší obci velmi pilně pracují a jejich činností vznikají pro netopýry krásné úkryty.
- **Střed května – konec července:** již **nic nepodnikat**. V závislosti na jarním počasí se rodí první netopýři. Vzhledem k migracím nejsou u tohoto druhu porody synchronizovány a často lze nalézt holé neostrstěné mláďe vedle velkého ostrstěného. Do oken si instalujte síť proti hmyzu, aby vás dezorientovaná či zvědavá mláďata nechtěně nenavštívila.

■ **Srpen, září, říjen:** na štěrbinu či díru instalovat jednosměrné uzávěry (viz níže) a nechat je zde alespoň 14 dní. Poté díru či štěrbinu zadělat. U všech dřevostaveb doporučuji pravidelně kontrolovat, zda v nich nemáme úkryty pro netopýry, které zde byly během léta vytvořeny vosami a sršněmi.

Jednosměrná uzávěra je kus tuhého igelitu (tuhého např. jako tvrdé igelitové stavební pytle) přidělaný pouze svrchu nad úkrytem, který těsně doléhá k fasádě a překrývá díru či štěrbinu cca o 5 cm na každé straně. Okolí lze také opatřit igelitem, zvláště u hrubé fasády, aby se netopýři nemohli proplazit. Netopýři tak dokážou vylézt ven, ale již se nedokážou vrátit. Alternativou jsou hladké ven zkosené trubky – ovšem někteří jedinci jsou schopni prolézt, jako jeskyňáři „komínovat“, takže je třeba kontrolovat, zda je opatření účinné. Po instalaci uzávěry by se měly počty netopýřů snižovat a po dvou týdnech by neměli vůbec vylétat z úkrytu. Pak je možné díru bezpečně zadělat. **Každá situace obvykle vyžaduje individuální přístup a je vhodné, aby byla situace na vašem domě zkontrolována s odborníkem.**

Komerční plašiče

Popravdě řečeno je u tohoto druhu netopýřů považováno za vyhozené peníze. Navíc mohou dráždit i vaše domácí zvířata, která slyší i ultrazvuk a zvuk plašiče jim může být velmi nepříjemný.

Jiná alternativa

Často se mne lidi ptají, zda je něco stoprocentního, co netopýry tohoto druhu vyplaší. Tento druh není příliš citlivý na světlo, často loví v okolí lamp, neboť se zde koncentruje drobný hmyz, který loví. Zkoušely se třeba i voňavky či různé „smradlavé“ přípravky, které někdy měly a jindy neměly úspěch. Ani klepání do zdi většinou tento druh nevyruší tak, že by bezpečně i s mláďaty úkryt opustil a našel si jiný. Jedinou, zatím skutečně stoprocentní alternativou, je kuna. Ovšem to je opravdu z bláta do louže. Nevím, zda je lepší mít na střeše netopýry nebo kunu.

V ideálním případě by se měl netopýřům poskytnout jako alternativa náhradní úkryt. K dispozici je řada specifických budek vyráběných přímo pro netopýry (dřevěné, bytelné dřevocementové, aj.); obvykle je ale třeba budky instalovat co nejbližší původnímu úkrytu. Dostupnosti i typy budek jsou shrnuty na stránce ČESON (viz níže).

Když už tu jsou, jsou alespoň nějak užiteční?

Netopýři za noc spořádají i tolik hmyzu, co váží. Tyto druhy se živí drobným dvoukřídým hmyzem, tedy i komáry. Dále lze využít jejich trus – je to velmi dobré hnojivo, ačkoli je silnější, proto je třeba je aplikovat s mírou.

Kam se obrátit – kontakty

Pokud se chcete dozvědět něco více, včetně zabezpečení domu před netopýry a další řešení, Česká společnost pro ochranu netopýřů (ČESON) zprovoznila stránky, které se přímo tomuto tématu věnují: www.sousednetopyr.cz s poradenskou linkou 737 121 672. Pracovníci ČESON mají dlouholeté zkušenosti; u některých domů je řešení poměrně obtížné a je třeba součinnosti s odborníky. V případě nalezeného netopýra či kolonie lze oslovit ZO ČSOP Nyctalus (www.nyctalus.cz, 731 523 599, 728 504 240), která se v Praze a okolí zabývá záchranou netopýřů a osvětovou činností a spolupracuje se záchranou stanicí Aves u Kladna, či záchranou stanicí Velký Chlumec (pod ČSOP síť záchraných stanic www.zvirevnouzi.cz, spádová oblast Praha-západ, 725 240 122).

Přeji vám co nejméně problémů s netopýry či jinými zvířecími vesnickými obyvateli, kteří díky neustálému rozšiřování člověka přicházejí o své přirozené biotopy a tak se snaží přežít a rozmnožit i v jeho blízkosti.

Helena Jahelková

▼ Netopýři rodu *Pipistrellus* jsou velmi drobní, vejdou se i do skořápek ořechů

SVČ Všenory

V článku naleznete informace o probíhajících aktivitách SVČ Všenory a také o tom, co se chystá v nejbližší době. SVČ využilo toho, že se omikron chová jinak než jiné varianty, a s očkovacími certifikáty necháváme děti pracovat na místě, což je pro kulturně a sportovně laděné aktivity jediná možnost, jak se efektivně zlepšovat. Samozřejmě vítáme další rozvolnění, ale chováme se zodpovědně a děti s příznaky žádáme, aby se nejprve testovaly, než na kroužek přijdou.

Desetiletí a Akademie pro seniory

V roce 2022 navazuje plnou silou na předešlou tradici naše seniorská akademie, která oslaví v dubnu 10 let.

V lednu se podařilo zorganizovat dvě přednášky. Paní doktorka Petroušová pronesla 6. ledna přednáškou na téma Antibiotika – mýty, fakta a praktické rady.

Je bohužel smutný fakt, že se antibiotika v ČR a jinde v západní Evropě zneužívají. Hrozbou je, že rostoucí množství antibiotik v přírodě zvyšuje odolnost nebezpečných kmenů bakterií, které mohou v budoucnu udělat podobnou „paseku“, jako náš již dobře známý čínský koronavirus značka 2019. A možná ještě horší, protože odolná bakterie může v lidském těle způsobit ještě víc problémů, protože je „samostatná jednotka“, sama se rozmnožuje a útočí dravě i na zdravé orgány. Vývoj a následná produkce těchto efektivních léků si zaslouží naši pozornost také pro jejich cenu, která také není zanedbatelná. Setkání vyvolalo bouřlivou diskusi. 20. ledna proběhla přednáška neméně zajímavá. Paní místostarostka Alena Sahánková představila jev, který zkoumají učebnice sociologie a sociální antropologie již desítky let: Tramping a chatové osady ve Všenorech. V únoru jsme vyslechli přednášku manželů Šandorových O Albánii. Země, která je geograficky nedaleká, je o to zajímavější a společensky tolik jiná. Šandorovi, kteří tam strávili dva měsíce, nás detailně seznámili s historií této země, místní kuchyní i zvyky. Vydali jsme se s nimi z hlavního města Tirany na jih až k řeckému Korfu a zpět.

Akce, troufnu si říci, nadchly, i přesto, že účast nyní na akcích je nižší než dříve. Snažíme se dodržovat zásady hygieny a těšíme se na Vás na všechny! Přednášky jsou oznamovány předem a kona-

jí se pokaždé od 17 hodin v sále Obecního úřadu ve Všenorech. Zatím bohužel neznáme termín tradičního plesu. Letos o něj ale nepřijdeme, to je jasné!

Nové i staré kroužky

Běží kroužky kytary, jógy a keramické kroužky. Naši hudebníci a zpěváci koncertovali v Černošicích 1. února 2022. Dále běží také doučování, které učitelé z řad našich lektorů nabízejí online zdarma v rámci pomoci středisek volného času a domovů mládeže školám a jejich žákům postiženým pandemií a výpadky ve výuce.

Co bude?

Jak uvedeno, hledáme vhodný termín seniorského plesu, ale do uzávěrky čísla jej neznáme. Sledujte proto, prosím, plakátovací plochy v obci a web střediska. Kutil junior nabídl dětem v družině dvě ukázkové lekce a znovu se těší na to, že se v jeho rámci sejdeme a budeme se učit tvořivým rukodělným činnostem.

V březnu (konkrétně 1. a 8.) nabízí keramická dílna v Dobřichovicích možnost dospělým a seniorům vyrobit si keramické plastiky s jarní a velikonoční tematikou. Akce se koná v základní škole v Dobřichovicích. 19. 3. se koná další výlet turistického kroužku. Po pěti letech se děti opět podívají na Bubovické vodopády. Na jaře tam bude i dostatek vody. Po červené značce pak půjdou

19. 3. 2022

Výlet Turistického kroužku s Lenkou Hankovou

Vyzrazíme ze Srbska k Bubovickým vodopádům a dále na Karlštejn.
Čeká nás cca 8,5 km.

Ze Všenory pojedeme vlakem do Srbska a poté z Karlštejna zpátky do Všenory.

Sraz: v 9.10 hod. na nádraží ve Všenorech
(směr na Beroun). návrat cca v 16.45 hod. opět
na nádraží ve Všenorech.

Cena: 250,- Kč

Výlet je určen pro děti z I. stupně ZŠ Všenory.
V případě zájmu posílejte, prosím, vyplněné
přihlášky
(ke stažení na www.svc-vsenory.cz)
do 12. 3. 2022 na e-mail
svcvsenory@email.cz.

do Karlštejna. O nabídce příměstských táborů budeme informovat prostřednictvím webu <https://svc-vsenory.cz/> a případně druhého čísla zpravodaje.

Texty a fotografie (abecedně)
Lenka Hanková, zástupkyně ředitelky SVČ
Pavel Hokr, lektor SVČ
Petr Koubek, lektor SVČ
Radmila Vrabcová, lektorka SVČ

Bezba doprava – doprava pro osoby se ZTP a ZTP/P

Přes stále se zlepšující podmínky přepravy osob se sníženou schopností pohybu a orientace linkami PID není v řadě případů využití těchto linek z různých důvodů vhodné či výhodné. Proto Hlavní město Praha pro držitele průkazů ZTP a ZTP/P s trvalým pobytem v Praze nabízí i službu mikrobuseů na objednání, kterou od 1. ledna 2022 poskytuje také obyvatelům s trvalým bydlištěm ve Středočeském kraji.

Podmínky využití služby

- Klient je držitel průkazu ZTP nebo ZTP/P.
- Klienti z vybraných obcí Středočeského kraje (včetně Všenory) mohou využívat jízdy z těchto obcí do Prahy a zpět nebo jízdy po Praze. Seznam vybraných obcí najdete na webu <https://www.bezba.cz/> v Kompletním ceníku.

- Klienti s bydlištěm ve Středočeském kraji mimo vybrané obce mohou využívat jízdy jen po Praze.
- Služba je poskytována jen pro registrované klienty. Registraci lze provést i předem bez současného objednání jízdy
- Registrace je jednorázová – klient zde uvede svoje údaje včetně adresy trvalého bydliště, čísla průkazu ZTP a dalších specifik. Registraci lze provést i předem bez současného objednání jízdy.
- Objednávky lze provést buď prostřednictvím objednávkového formuláře nebo telefonicky (tel.: 234 705 572) případně e-mailem. Jízdy objednávejte v dostatečném předstihu, u jednorázových jízdy ideálně cca 1 měsíc předem. Samozřejmě můžete objednávat i v menším předstihu, dle situace. Dispečink Vám vždy potvrdí, jestli se bude Vaše jízda moci realizovat nebo ne. Pravidelné jízdy se objednávají vždy na delší období – školní rok apod.

POZVÁNKY NA AKCE

Slavnosti Morany – 7. ročník

SOBOTA 26. 3. 2022 – 13:00–18:00

Slavnosti Morany se letos budou slavit v Dobřichovicích u lávky. Sedmý ročník Slavností Morany je za dveřmi! Svátek konce zimy se letos koná v sobotu 26. března od 13 hodin v Dobřichovicích na louce u lávky profesora Karla Lewita. Návštěvníky čeká bohatý program a soutěž o nejkrásnější Moranu z obcí Dolní Berounky.

Na pódiu se během odpoledne vystřídá mnoho účinkujících, vystoupí třeba děti z dobřichovické mateřské školy, nebo skvělé kapely Jiří Stivín Quartet, Tango Jazz Band a Kapela ZeMě. Zazpívá také Petr Bende, kterého doprovodí dětská lidová muzika Notičky z Řevnic. Děti se mohou těšit na hudební představení s pohybem v podání skupiny Hejblíkovíc. Programem bude provázet moderátor Petr Král. Vpodvečer se tradičně zapálí Morany a hodí se do řeky jako symbol odcházející zimy a příchodu jara. A pokud bude hezky, k obloze se vynesou horkovzdušné balony. Zábava se bude odehrávat také mimo pódium. Na místě budou k dispozici dílničky (například dílnička ZeMě na výrobky z líta a navlékání korálků), dřevěný kolotoč nebo jízdy na koních, ukázky své práce předvedou dobřichovičtí

hasiči, Městská policie Řevnice a řevnická záchranka Trans Hospital. Stánky nabídnou nejrůznější dobroty pro děti i dospělé.

Během pozdního odpoledne bude ze všech přinesených Moran zvolena ta nejkrásnější. O vítězství bude rozhodovat porota, již tradičně předsedá dramatik a režisér David Drábek z Dobřichovic. Dalšími členy poroty budou například místní malíř a grafik Tomáš Bím nebo herečka Renata Rychlá.

Autoři tří nejkrásnějších Moran získají originální sošky z dílny Radoslavy Vrabcové a věcné ceny. Svou nejhezčí Moranu si zvolí také příchozí návštěvníci. Na jednoho dospělého a jedno dítě z hlasujících diváků, kteří budou vylosováni, čekají rovněž věcné ceny. Přihlášky do soutěže o nejlepší Moranu stále běží. Pokud jste z regionu Dolní Berounka či blízkého okolí a máte chuť se zapojit, přihlaste se! Šanci máte do 15. března. Stačí napsat na e-mail petra.stehlikova@dobnet.cz nebo se ozvat na telefonní číslo 605 205 755. A pokud nechcete soutěžit, nevádí – přijďte se pobavit a podpořit Morany ze svých obcí! Už teď je přihlášených 18 Moran, určitě se mezi nimi najde ta „váše“.

Za pořadatele se na vás těší DOBNET, Balonklub Karlštejn a Město Dobřichovice. Více informací můžete sledovat na webu slavnostimorany.cz.

Akce pořádané správou CHKO Český kras

Chráněná krajinná oblast Český kras byla vyhlášena v roce 1972. Celková rozloha je 130 km² a v současnosti zaujímá část území dvou okresů (Beroun, Praha–západ) a část území obvodu Praha 5. Správa CHKO pořádá akce pro veřejnost – vycházky a exkurze spojené s poznáváním přírody, promítání filmů, apod.

V dubnu budou tyto akce: Vítání ptačího zpěvu, Jarní botanická exkurze, Za obojživelníky a plazy Českého krasu (data ještě nejsou stanoveny).

V sobotu 14. května se pořádá Evropský den chráněných území, start je u pošty v Karlštejně mezi 8:30–11:00 hod.

Všechny pozvánky najdete na webu <https://ceskykras.ochranaprirody.cz/sprava-informuje/akce/>.

RE/MAX prodává nejvíce realit na světě.

RE/MAX
Horizont

**Realitní služby,
jaké si přejete.**

Více o mně na www.jaroslavpycha.cz

TĚŠÍM SE NA SPOLUPRÁCI

AUTOOPRAVNA BEER

Mechanické opravy osobních
automobilů

Příprava a realizace STK
a emisí

Výměna čelních skel

Autoelektrika

Klempířské práce

Pneuservis

VŠENORY 486

Mobil: 603 182 873

Po-Pá: 7.30-12.00 13.00-17.00

**VSE
NOR
SKY** zpravodaj

Foto na titulní straně:
Michaela Formánková

Vydává Obec Všenory, U Silnice 151, PSČ 252 31,
IČO: 241849, periodicitu čtvrtletně, evid. číslo MK ČR: E 21493.

Zpravodaj je též dostupný na webu
<https://www.vsenory.cz/obec-174/vsenorsky-zpravodaj/>.

Na výrobě čísla se podíleli:

Mgr. Helena Jahelková, Ph.D., Jan Poláček, Mgr. Alena Sahánková,
Mgr. Kateřina Samojská, Ph.D., Mgr. Eliška Reitspiesová,
Aleš Lederer (grafická úprava), Ing. Eliška Bubníková (jazyková korektura).

email: Vsenorsky.zpravodaj@gmail.com

příjem inzerce: obec@vsenory.cz

Redakce si vyhrazuje právo zaslané rukopisy redakčně upravit a opatřit nadpisem.

Uzávěrka červnového čísla je 20. května 2022.

Ceník plošné inzerce

celá strana **2 000 Kč** 1/2 strany **1 000 Kč**
1/4 strany **500 Kč** 1/8 strany **250 Kč**

Ceník řádkové inzerce

Soukromé osoby: první dva řádky zdarma,
každý další započatý řádek **50 Kč**

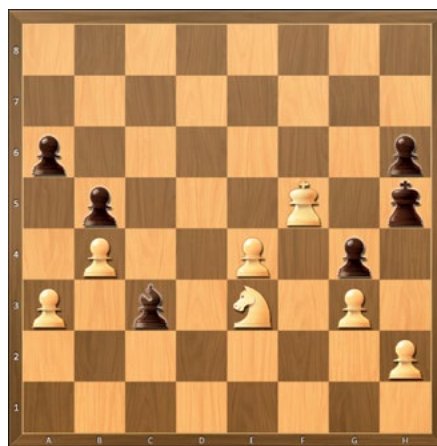
Podnikatelé: každý započatý řádek **100 Kč**

Cena plošné i řádkové inzerce na poslední straně
zpravodaje je o 50 % vyšší, než jsou výše uvedené ceny.

Příjem inzerce: obec@vsenory.cz

		1/4	1/8
			1/8
		1/2	

Bílý dává mat 3. tahem

Řešení: 1. Jg2 Sc2 2. h3 gxh3 3. g4#

		3	9	2			
		7			1	4	8
	6		5			9	3
		8	4			6	
					5	2	
4				8			7
	8			5	4		3
7				9	2	8	
6						2	9

Sudoku

6	2	7	3	1	8	4	5	9
4	5	8	2	6	9	1	3	7
3	1	9	4	7	5	2	8	6
7	6	3	9	8	2	5	1	4
8	7	5	3	1	9	4	6	2
5	9	1	6	7	4	8	2	3
1	3	6	7	9	3	2	5	4
2	8	7	1	4	8	9	6	5
9	5	7	6	2	5	3	1	4

Řešení

SLAVNOSTI MORANY

26. března | 13–18 hod. | Dobřichovice
u lávky prof. Karla Lewita

12:30 PŘEBÍRÁNÍ MORAN DO SOUTĚŽE

Zahájení SLAVNOSTÍ MORANY

SLAVNOSTNÍ KAPELA ZEMĚ

písničky s pohybem pro děti **Hejblíkovice**

MATEŘSKÁ ŠKOLA Dobřichovice vystoupení dětí

TANGO JAZZ BAND dixielandová kapela

PETR BENDE

NOTIČKY

JIŘÍ STIVÍN QUARTET

Vyhlášení vítězů soutěže a odchod Moran k řece

DÍLNIČKY PRO DĚTI

VZLET BALONŮ (za vhodného počasí)

 DOBNET

Srdečně zvou hlavní organizátoři: DOBNET, z. s.
a Balonklub Karlštejn společně s hostitelským městem Dobřichovice.

slavnostimorany.cz